HINRICUS ✦ RANZ
OVIUS ✦ REGIS ✦
DANIÆ ✦ VICARI9
ANNO DN
1591
D D

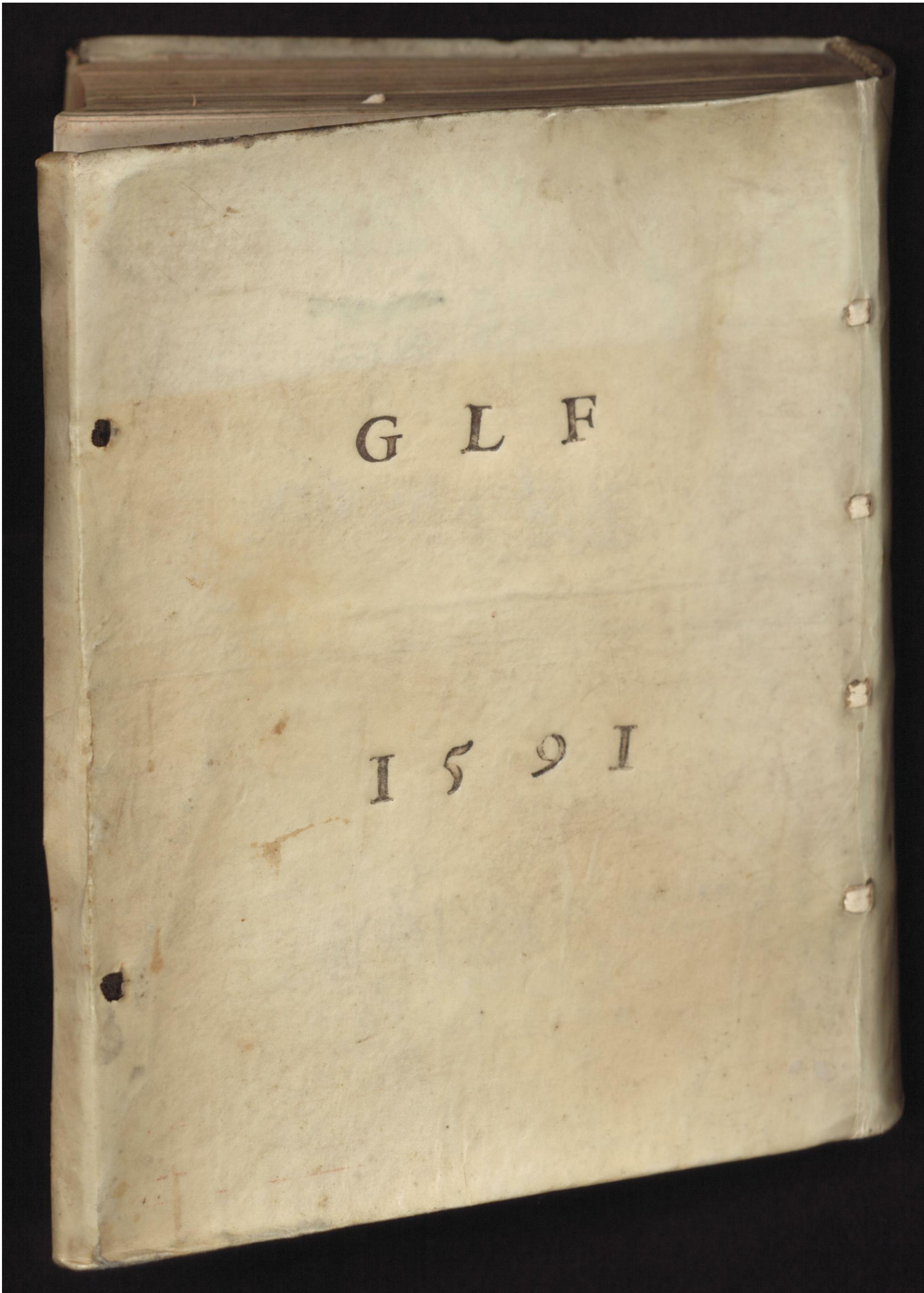

ANNUM AGENS
AETATIS 66

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 366 [45,-192 4°]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 366 [45,-192 4°]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 366 [45,-192 4°]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 366 [45,-192 4°]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 366 [45,-192 4°]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 366 [45,-192 4°]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 366 [45,-192 4°]

EPISTOLA CONSOLATORIA DAVIDIS CHYTRÆI, SS. THEOLOGIÆ DOCTORIS celeberrimi, & Roſtochienſis Academiæ Profeſſoris clariſsimi,

ad Generoſum Dominum

HENRICVM RANZOVIVM,

REGIVM IN DVCATIBVS HOLSATIÆ VICARIVM, de immaturo filii ſui CAII RANZOVII, Reverendiſsimi Archiepiſcopi Bremenſis & Antiſtitis Lubecenſis Iohannis Adolphi, Ducis Sleſvici, Holſatiæ, Stormariæ & Dithmarſiæ, &c. Conſiliarii, ac Præfecti arcis Gotterpienſis, piè in CHRISTO defuncti, obitu viriliter tolerando.

VNA CVM

Ejuſdem HENRICI RANZOVII Reſponſoriâ, quæ præter Theologica, etiam Philoſophica exhibet de hominum reſurrectione teſtimonia.

Quibus adjecta ſunt

Elogia & Epitaphia aliquot diverſorum autorum, & Copia quædam literarum Sereniſsimæ Daniæ Regis Friderici II. de dimiſsione prænominati CAII, cum in Belgio captivus detineretur.

Item Epitaphia IDÆ RANZOVIÆ, CAJI & ELISABETHÆ Ranzoviorum filiæ, & Henrici Ranzovii V.R. neptis, à parentibus Apenrodæ poſita.

HAMBVRGI. Anno Chriſti, M. D. XCI.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 366 [45,-192 4°]

RAnzoviæ gentis ſunt hæc inſignia: cuius
In galea Martis cornua robur habent.
Vna, quid eſt, albo quod pars nitet, altera rubro?
Arma duces belli, paxq; togata decent.
Area cur non eſt facie inſignita ferarum,
Nobilium clypeis quod decor eſſe ſolet?
„ Quem pietas, animi candor, quem conſcia famæ
„ Nobilitat virtus, nobilis ille ſatis.

Caius Henrici V. R. filius { natus eſt Segebergæ / obijt Bredenbergæ } anno { 1562. 9. Auguſti / 1591. 20. Aprilis }

Vixit igitur annos 28. menſes octo, dieſq; undecim.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 366 [45,-192 4°]

Epiſtola Conſolatoria Doct. Davidis Chytræi. fol.1.a
Epiſtola Reſponſoria Henrici Ranzovii. 3.b
Inſcriptio Sacelli Itzehoënſis ab Henrico Ranzovio conditi. 9.b
Inſcriptio Sarcophagi ejuſdem Henrici Ranzovii. 10.a
Henricus Ranzovius de ſuo ſarcophago ad imitationem Pontani. 10.b
Symbolum Henrici Ranzovii. 11.a
Ranzovici Symboli æquipollentia. ibid.
Inſcriptio marmorei monumenti in templo D. Laurentii Itzehoæ ab Henrico Ranzovio erecti. 12.a
Typus ejuſdem. 12.b. & 13.a
Preces Henrici Ranzovii pro felici ex hac vita exitu, cum nonnullis aliis de fragilitate vitæ Epigrammatibus. 13.b
Elogium Caji Ranzovii. 14.b
Copia literarum Regis Daniæ Friderici II. de dimiſsione Caji Ranzovii. 16.a
Inſcriptio monumenti Caji Ranzovii autore Petro Lindenbergio. 17.a
Aliquot Epitaphia Caji Ranzovii autore eodem Petro Lindenbergio. 17.b
Ejuſdem Petri Lindenbergii Elegia Conſolatoria de obitu filii viriliter ferendo ad Henricum Ranzovium V. R. Patrem. 18.b
Aliud Epitaphium Germanicum ejuſdem. 19.b
Definitio vitæ Petri Lindenbergii. 20.a
Memoria Caji Ranzovii, autore Bartholomæo Rhodomanno Boruſſo. ibid.

Elegia Conſolatoria Wippermanni Paſtoris Segebergenſis ad Henricum Ranzovium de obitu filii Caji. 20.b
Epicedion Caji Ranzovii, autore M. Henrico Gerlacio Hamburg. 23.b
Aliud Epicedion ejuſdem, autore Bonifacio Calenio Hamburg. 24.b
Inſcriptio monumenti Idæ Ranzoviæ. 2 .b
Verſiculi Idæ Ranzoviæ, qui Epitaphio ſoluta oratione conſcripto reſpondent. 26.a
Aliud Epitaphium Idæ Ranzoviæ. ibid.
Avus nepti. 26.b
Neptis avo. ibid.
Aliud Epitaphium Germanicum Idæ Ranzoviæ 27.a
Epiſtola Conſolatoria Georgii Rollenhagii ad Henricum Ranzovium de obitu filii Caji, cum nonnullis Epitaphiis ejuſdem. 27. b. uſq; ad finem.

CON-

CONSOLATORIA DAVIDIS CHYTRÆI AD HENRICVM Ranzovium.

S. D.

NObilis & magnifice Heros, patrone colende, poſteaquam de nobiliſsimi generis ac ingenii juvene, ſenilem prudentiam, & virtutis maturitatem, ante annos adepto, filio tuo CAJO, ſuperioribus diebus ex hac vita evocato, intellexi: ad officium pietatis & gratitudinis, Domino & patrono de me optimè merito debitæ, pertinere judicavi, συμπάθειαν meam, & doloris ac mœſtitiæ ſocietatem, tali tempore declarare. Vult enim Deus nos adverſis amicorum & patronorum caſibus vero mœrore affici, & ſimul de communi naturæ noſtræ infirmitate, de cauſis ingentiū miſeriarum & mortis humanæ, & de fontibus conſolationum, quos Deus monſtravit, cogitare. Magnum quidem & acerbum vulnus præpropera & immatura mors talium liberorum cordi noſtro infligit, in quibus ingenium cœleſte ſuis velocius annis ſurgit, & ante annos animumq; gerit, curaſq; viriles: qui virtute & induſtria ſingulari exculti ac politi, jam patriæ ſuæ, & Regibus ac Principibus, patriæ Dominis, cum laude ſervire cœperant: & quos, ſi diutius vixiſſent, magno Reipublicæ & ſuis præſidio & ornamento futuros, ſpes erat. Sed non

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 366 [45,-192 4°]

caſu fortuito, nec cauſis ſecundis tantùm naſci & occi-
dere homines, ut pulcerrimi arborum & herbarũ flores
hoc anni tempore ſubito defluunt ac pereunt, vel ut po-
ma, alia matura, alia ante maturitatem decidunt, ſed cer-
to DEI patris cœleſtis conſilio & voluntate, certa vitæ
ſpacia, aliis longiora, aliis breviora tribui ſcimus. Defi-
niti enim dies hominis ſunt, ut vox divina inquit: Nu-
merus menſium illius penes te DEUS eſt, conſtituiſti ter-
minos ejus, qui præteriri non poterunt. Etſi autem cau-
ſas divini conſilii, optima quæq; prius à nobis auferen-
tis & impleri numeris deteriora ſuis permittẽtis, omnes
perſpicere non poſſumus: tamen cùm omnibus homini-
bus ſtatutum ſit ſemel mori, multis calamitatibus & pe-
riculis tempeſtivè morientes præripi, non ſolùm exem-
pla plurimorum, fortunâ, potentiâ, dignitate, floren-
tium, Pompeji, Ciceronis, Crœſi, Polycratis, Valeriani
Cæſaris, &c. quibus diutius vixiſſe nocuit: verùm etjam
Sapient. 4. cœleſtia oracula confirmant. Et uno veluti faſce Se-
Eſaiæ 57. neca mortis tempeſtivæ commoda complectens excla-
mat: O ignaros malorum ſuorum, quibus non mors, ut
optimum naturæ inventum, laudatur: quæ ſive felicita-
tem includit: ſive calamitatem repellit, ſive ſatietatem
aut laſsitudinem ſenis terminat: ſive JUVENILE
ÆVUM, DUM MELIORA SPERANTUR, IN
FLORE deducit: ſive pueritiam ante duriores gradus
revocat: omnibus finis: multis remedium: quibuſdam
votum: de nullis melius merita, quàm de iis, ad quos ve-
nit, antequam invocaretur. Floruit Filius tuus, ingenii
ſagacitate & prudentia ſenili: ſingulari in rebus agendis
dexteritate ac induſtria; morum gravitate, & victore

omni-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 366 [45,-192 4°]

omnium voluptatum animo, planè adhuc juvenis. Jam quicquid ad ſummum pervenit, ad exitum properat, ait idem Seneca: Eripit ſe aufertq; ex oculis perfecta virtus, nec ultimum tempus expectant, quæ in primo maturuerunt. Ignis quò clarior fulſit, eò citius extinguitur. Sic ingenia, quò illuſtriora, eò breviora ſunt, ut de Marcello adoleſcente, Auguſti ſororis filio, Virgilius cecinit: Oſtendent terris hunc tantùm fata, nec ultra eſſe ſinent. Auguſtus ipſe, vivum & unicum ferè inter Reges, Ariſtotelicæ beatitudinis, cum excellenti ſapientia, virtute & felicitate, cætera etiam fortunæ bona conjuncta habentis, exemplum: duos nepotes ſuos, CAJUM & LUCIUM, in quibus ſpem generis & imperii præcipuam collocârat, in ipſum ætatis ac rerum gerendarum flore amiſit. M. Cato, ille ſapiens & ſenex, filium prætorium, virum optimum & virtute præſtantem, terræ ſe mandâſſe refert, cùm contra ſibi ab illo parentari decuiſſet. Paulus Æmilius ille, qui Perſeum Macedoniæ Regem à ſe captum, in triumpho duxit, cùm ex quatuor filiis, duos adoptandos, in Scipionum & Fabiorum familiam dediſſet; duos ſuperſtites, illis ipſis triumphi diebus, ante ſe ex hac vita migrare vidit.

Hæc cùm ſummis iſtis Imperii Romani luminibus, & aliis, Principibus & privatis, in Eccleſia DEI evenerint: injuſtum eſſet à nobis ſimilia onera recuſari, præſertim cum DEUM ſapienti & graviſsimo conſilio, noſtræ potiſsimum utilitatis & ſalutis causâ, nos morbis & noſtrorum morte, & aliis adverſis caſibus interdum exercere ſciamus, ut timor DEI, fides, invocatio

noſtra,

noſtra, patientia, & cæteræ virtutes, quæ rebus omnibus ad voluntatem fluentibus, languidiores fiunt, & paulatim prorſus extinguuntur; per crucem & calamitates in nobis explorentur, exerceantur, creſcant, & confirmentur.

Verè enim Demetrius, vitam ſecuram & ſine ullis fortunæ incurſionibus, Mare mortuum appellat, quod nullis ventorum flatibus, ut cætera agitetur, nihil habere ad quod exciteris, ad quod te concites, cujus denunciatione & incurſu firmitatem animi tui tentes, ut Attalus etiam, Stoicæ diſciplinæ Philoſophus dixit, malle ſe, ut eum fortuna in caſtris ſuis, quàm in deliciis habeat. Sed noſtræ potius Philoſophiæ Principis CHRISTI teſtimoniis utamur, qui omnis doloris ac ærumnarum expertes, pro ſpuriis & nothis, non pro filiis à DEO haberi oſtendit. Quis enim eſt filius, quem non erudit ſubinde, & caſtigat pater?

Quod igitur, te quoq;, non Ariſtotelica ſolùm felicitate, ut de Auguſto Cæſare paulò ante dixi, ſapientia, virtute, doctrina, ſplendore, gloria, flore liberorum, opibus, latifundiis, plenâ autoritatis & dignitatis ſenectâ vigentem: ſed etiam poſt mortem, ſecuturam beatitudinem in cœlis æternam expectantem: ſubinde mortalitatis & fragilitatis humanæ DEUS tuorum funeribus & aliis rebus incommodis admonet, benevolentiam DEI erga te paternam, hac quoq; in parte agnoſces, nec voluntati DEI vehementius repugnabis.

Cumq; cariſsimus filius tuus, in vera agnitione & invocatione filii DEI, Domini noſtri Ieſu Chriſti deceſ-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 366 [45,-192 4°]

ſerit: certò ſtatuimus eum, in æterna cum DEO & Eccleſia cœleſti conſuetudine, conſecutum eſſe æterna cum Chriſto gaudia, & lætari, ſe miſeriis ærumnoſæ hujus vitæ mortalis perfunctum eſſe, & nunc coràm frui conſpectu & voce filii DEI, & clariſsimorum Regum Davidis, Joſiæ, Conſtantini, Caroli I. Chriſtiani III. Friderici II. & nobiliſsimi Herois, Joannis Ranzovii, avi paterni, & fratrum qui eum præceſſerunt; & tuam ac nobiliſsimæ matris, & fratrum, ſororumq; ſuperſtitum ſalutem DEO commendare.

Quòd ſi in Chriſtum credimus, & fidem verbis ac promiſsis ejus habemus, (inquit D. Cyprianus) cur non cum Chriſto futuri, & de Domini pollicitatione ſecuri, ad Chriſtum, cum quo victuri, & ſemper regnaturi ſumus, læta ſecuritate venimus? Quis non ad meliora feſtinet? Jam terrenis cœleſtia, & magna parvis, & caducis æterna ſuccedunt. Quis hìc anxietatis & ſollicitudinis locus eſt? quis inter hæc trepidus & mœſtus eſt, niſi cui ſpes & fides deeſt. Ejus eſt enim mortem timere, qui ad Chriſtum nolit ire: ejus eſt nolle ad Chriſtum ire, qui ſe non credit cum Chriſto regnare. Et paulò poſt: Non igitur ſunt lugendi fratres & liberi noſtri, accerſione dominica de ſeculo liberati: Cùm ſciamus, non eos amitti, ſed præmitti; recedentes præcedere: ut proficiſcentes & navigantes, deſiderari eos debere, non plangi: nec accipiendas hic eſſe atras veſtes, quando illi ibi indumenta alba jam ſumſerint.

Non dubito autem, te, univerſam Eccleſiæ doctrinam, & hunc præcipuè portum vitæ ac ſalutis æternæ, in quem filius tuus tempeſtivo curſu jam pervenit, intuen-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 366 [45,-192 4°]

tem, & hæc quæ commemoravi omnia, & alia dolorum remedia cogitantem, mediocriter in DEI voluntate acquieſcere, & mœſtitiæ repugnare. Exiſtimavi tamen ad officium patrono & amico de ſe optimè merito pertinere, tali tempore aliquam communis mœſtitiæ & luctus ſignificationem oſtendere. Quod, te, tali ſapientia & bonitate virum, non aſpernari, confido. DEVM æternum Patrem Domini noſtri Jeſu Chriſti, fontem omnis conſolationis & vitæ præſentis ac æternæ, ardentibus votis precor, ut tibi, & nobiliſsimæ conjugi tuæ, vires animi & corporis confirmet, & vitam ad multorum hominum & Reipublicæ ſalutem proroget, & univerſam familiam veſtram incolumem & florentem perpetuò ſervet. Datæ Roſtochii, Calendis Maji, Anno 1591.

RESPONSORIA HENRICI RANZOVII.

ad

Conſolatoriam D. Davidis Chytræi.

LIteras tuas Chriſtianæ pietatis & humani officii pleniſsimas, Reverende ac clariſsime vir, quibus me de immaturo filii mei Caji Ranzovii, in ipſo ævi flore extincti, obitu conſolaris, accepi cupidè, & ſpe bonâ operam in id à te collocatam eſſe, ut meum ſedare ſtuderes obortum dolorem, legi, hoc ipſo fructu efficaci percepto. Non ſolum enim egregiam

giam multorum clariſsimorum virorum, qui parem mecum experti ſunt amiſsis liberis fortunam, continebant enumerationem: ſed etiam ex ipſis ſacris literis, veriſsimis nempe conſolationum fontibus, certa remedia proponebant. Quo factum eſt, ut dolorem ac luctum, ex hoc triſti caſu contractum, non parùm levari atq; leniri deprehenderim. Quocirca pro hoc officii genere gratias tibi habeo quàm maximas.

Equidem ingenuè fateri cogor, me legiſſe conſolationes Philoſophicas, cùm eam, quam libellus M. T. Ciceronis, de luctu minuendo, in quo ſeipſum de morte filiæ conſolari conatur, exhibet: tùm alteram, quam olim Jacobus Sadoletus, initio Apoſtolicus Cubicularius, poſtea Cardinalis, ad Johannem Camerarium Dalburgicum, Epiſcopum Wormatienſem, & quondam Maximiliani I. Imperatoris Conſiliarium, de obitu matris Româ ſcripſit: Meditationes item in adverſis, quæ autore Joachimo Camerario Pabebergenſi in publico exſtant. Occurrerunt adhæc magnorum virorum, tàm Græcorum, quàm Romanorum, atq; etiam domeſticorum exempla innumera, quæ ad animi firmitudinem comparandam valent.

Pericles enim, amiſsis duobus filiis, coronatus nihilominus in concione diſſeruit.

Xenophon ſacrificans, cum audiret filium fortiter dimicantem occubuiſſe: depoſuerat quidem coronam, eandem tamen continuo capiti iterum repoſuit.

Anaxagoram, cum ei mors filii renunciaretur, nihil aliud dixiſſe ferunt, quàm genuiſſe ſe illum mortalem.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 366 [45,-192 4°]

Demoſthenes orator ille inſignis, amiſsâ filiâ unicâ, ſeptimo die indutus albis veſtibus coronatuſq; in publicum proceſsit.

Rex Antigonus auditâ filii Alcijonei, magno animo dimicantis, & mediis in hoſtibus occumbentis morte, nihil aliud dixit, quàm tardius, ô fili, audacter in hoſtem impetum faciendo, meâ opinione cecidiſti.

Quintus Martius, Romanorum Rex, cum unicum filium amiſiſſet, eo ipſo die, quo filii rogum ſpectârat, curiam ingreſſus ſenatum convocavit.

Harpagus Medus, cum filius interfectus ipſi inter epulas juſſu Regis ſui Aſtyagis proponeretur, nihil perterritus, quicquid Regi placeret, ſibi non diſplicere, innuit.

Prexaſpes morientis filii, cum Cambyſes jaculo eum transverberâſſet, ſine inditio doloris ſpectator fuit.

Lucius Paulus præterea duos filios ſpacio ſeptem dierum: Lucius Bibulus, totidem filios, ab Ægyptio milite crudeliſsimè necatos: P. Craſſus in conſpectu ſuo filium: D. Julius unicam filiam: D. Auguſtus liberos & nepotes, quorum & tu, mi Chytræe mentionem facis, & omnium ſuorum Cæſarum turbam: Q. Fabius Maximus uno die uxorem & matrem, filium etiam paulò poſt conſularem amiſit.

Ex his quiſq; ſuorum interitum infracto animo tuliſſe proditum eſt.

Recens etiam duo illi nobiles Holſati, Petrus Dominus in Trojeburg, ac Dethlevus Dominus in Kleetkamp, Ranzovii, ambo gentiles & agnati mei cariſsimi,

poſt-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 366 [45,-192 4°]

poſtquam unius anni ſpacio, patriâ procul, vitâ exceſſiſſe unicum ſuum filium uterq; cognovit: mirùm in tam acerbo caſu, quâm viros Chriſtianos & à nobilitate fortitudineq; Cimbrorum veterum haud alienos ſe præſtiterunt: Petrus in primis, qui ut ætate, ita animi præſentiâ & firmitate Dethlevum ſuperavit.

His exemplis omnibus non parùm à ſollicitudine me abduci ſentio: præſertim hoc etiam conſiderato: mala, quæ nec vitari, nec humanis viribus averti poſſunt, ferenda eſſe toleranter.

Verumtamen nihil magis me conſolatur, quàm ſpes & fiducia, quam de reſurrectione mortuorum, immortalitate animæ ac vitâ æternâ certam concepi, de illâ ex verbo divinitùs patefacto edoctus: ſecundum quod in ſacris literis expoſita exempla Patriarcharum, Abrahami & Jacobi, Regis Davidis, Iobi & aliorum ſanctorum intuenda & imitanda, quatenus mea hoc fert tenuitas, ſpiritu divino ſuffulta, mihi propono. Vel unus Apoſtoli locus in prioris Epiſtolæ ad Corinthios 15. capite, ſæpe à me relecto, cui non eximat omnem dubitationem, de futurâ piè defunctorum glorioſâ reſuſcitatione? Differit de hac luculenter & prolixè D. Paulus diſertè docens: Quomodo & quali corpore reſurgent defuncti, & prodibunt vitæ reſtituti: afferens imaginem & experimentum vulgò cognitum, de ſemine, quod non vivificatur, niſi emortuum fuerit: & cui DEUS dat corpus ſicuti voluit: & unicuiq; ſeminum proprium corpus. Quam partem Apoſtolici typi venuſtiſsimè illuſtrat Tertullianus in libro de reſurrectione carnis: Seritur ſolummodo granum, inquit, ſine folliculi veſte, ſine

fundamento ſpicæ, ſine nutrimento ariſtæ, ſine ſuperbiâ culmi: Exurgit autem copiâ generatum, compagine ædificatum, ordine ſtructum, cultu munitum, & uſquequaq; veſtitum. Hæc ſunt ei corpus a DEO aliud, in quod non abolitione, ſed ampliatione mutatur. Hæc ille. Ad quem etiam modum noſtra hęc corpora, terræ mandata & corrupta, reſurgent in potentiâ οὐ φυσικὰ, ἀλλὰ πνευματικά. Planè enim & ſignificanter τὸ φθαρτὸν τοῦτο, ait D. Paulus. Quæ verba Theodoretus ſuo quodam Dialogo inſigniter urget & ponderat, ſic ſcribens: ὁρᾷς τὴν ἀκρίβιαν τὸ θνητὸν τοῦτο, ἔδειξε δεικτικῶς, ἵνα μὴ ἄλλης νομίσῃς σαρκὸς ἀνάστασιν. Quod ita interpretari conati ſumus: Vides accuratam expreſsionem, Mortale hoc, quaſi digito extenſo monſtravit, ne putes alterius carnis (præter hanc quam circumfers) reſurrectionem.

Quid prohibet? inter alia argumenta neutiquam dubia, quæ confirmant perſuaſionem piorum animis altè infixam, de redituro aliquando in corpora emortua vitæ ſenſu: quo minus huic quoq; conſiderationi aliquid tribuatur. Compertum habeo, corpora humana jamdudum exſtincta, exſanguia, omniq; vitali ſpiritu carentia, etiam poſt longum temporis intervallum, eundem ſubire, ac ſtillare ſanguinem.

Libet ejus rei duo exempla certò cognita hoc loco commemorare. Unum factum recordor, Chriſtiernum II. ejus nominis Regem Daniæ mihi narrare. Aulicorum ſuorum quidam tempore veſpertino, cum lis inter

eos exorta eſſet, luminaribus exſtinctis, ſtricto pugione interemptus eſt in conclavi, in quo tunc temporis præter Regium curſorem adhuc undecim aut duodecim aulici nobiles convenerant. Cum autem de cædis autore non conſtaret, ac nobiles culpam in curſorem conferrent, Rex verò curſorem, quem ſingulari favore amplectebatur, exiſtimaret extra noxiam eſſe, & nobiles contra curſorem conſpirâſſe: omnes in conclavi dicto congregatos ſimul cuſtodiæ tradi, ac prope corpus interfecti ſiſti, ſinguloſq; manum dextram nudo illius pectori admovere ac jurato ſe purgare coëgit, quòd extra culpam patratæ cædis eſſent conſtituti. Id cum à nobilibus ordine fieret, corpus occiſi nullum ſignum emanantis cruoris edidit. Acceſsit tandem curſor, admiſsi ſceleris conſcius: Hic mortui pedes primùm doloſè deoſculatus eſt, ut eum hac ratione ob commiſſam cædem placaret: deindè verò manu ad exanime pectus defuncti applicatâ, ſtatim ſanguis, tàm ex vulnere, quàm ex naribus cadaveris magnâ copiâ erupit, neciſq; autorem oſtendit. Curſor hujuſmodi ſanguinis inditio convictus, conſcientiâq; ſceleris adactus, facinus confitetur. Proinde mandato Regis capitis ſupplicio ſtatim eſt affectus.

Idem factum illuſtriſsimus Dux Megapolenſis Udalricus Sophiæ Danorum Reginæ pater, Regem Chriſtiernum commemorantem audivit, quod tibi percontanti oportunè, opinor, exponet. Quin & hodierno die vivunt nonnulli nobiles, qui de hac cæde fuerunt accuſati. Poſthæc Rex Chriſtiernus eum modum explorandi cædum autores in toto regno ſuo obſervari paſſus eſt.

Teſtari

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 366 [45,-192 4°]

Teſtari videtur de conſimili admirando inditio reorum homicidii dictum Geneſ. 4. Clamavit vox ſanguinis fratris tui de terrâ &c.

Addam exemplum alterum, quod patris mei tempore Itzehoæ accidit: Cuidam viatori in itinere interfecto, quòd de latrocinii autore non conſtaret, manus reſecta, ac in carcere Senatus Itzehoenſis ex tigno in fumo ſuſpenſa eſt. Tandem cum fortè fortuna poſt decem annorum intervallum, autor cædis in eam domum ſe recepiſſet, manus jamdudum exſanguis & arida, ſanguinem ex alto in menſam ſubjectam ſtillare cœpit. Ex quo conjectura facta eſt hominem latrocinii reum exiſtere. Carnifex viſa Senatui indicat: Hic homine in vincula conjecto, patrem meum accerſit: Latro, eo præſente, evidens judicium divinum agnoſcens, cædemq; ante multos annos à ſe perpetratam affirmans, juſtam ſceleris pœnam, quam ſibi infligi ultro petiit, perſolvit.

Hujuſmodi exempla ego cum multis aliis in hiſce aliiſq; regionibus aliquando adhibitus, emergentibus ejus generis caſibus, obſervavi, quæ ſcio verè ita ſe habere. Nec dubito, quin tu quoq; eadem Roſtochii obſervâris.

Vidimus etiam corpora mortua interdum emittere ſanguinem, proximis cognatis ad ea accedentibus.

Jam, ut iterum dicam, quid vetat, præter luculenta reſuſcitationis mortuorum teſtimonia, ſacra hæc quoq; expoſita, inter alia illuſtria reſurrectionis veſtigia, quæ DEUS impreſsit toti rerum naturæ, aſſumere, atq; inde colligere? ſi in corpus mortuum, quod omnis

ſenſus

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 366 [45,-192 4°]

ſenſus & ſanguinis expers, & jamdudum arefactum eſt, ſanguinem redire ac inde emanare cernimus: ſi luna ſingulis menſibus lumen amiſſum recipit: ſi appetente vere terra reducit gramina, flores, fruges: ſi arbores frondibus, floribus, fructibus, veſtiuntur: ſi inſectis frigore hyberno exſtinctis vigor & vita reſtituitur: ſi Phœnix ex flammâ & cineribus, ut dicunt, renaſcitur: Nam perit ut vivat, ſe tamen ipſe creat: Æternam vitam mortis adepta bono, &c.

Profectò in dubium vocari nequit, corpora humana ad vitam æternam divinitùs quoq; reſuſcitari, cumq; animâ iterum copulari poſſe.

Quâ quidem ſpe ac fiduciâ ſecuturæ alterius vitæ beatæ niſi me erexiſſem, & cogitâſſem unicuiq; certum vitæ terminum præfinitum eſſe a DEO, quem præterire nemini liceat, ac DEO nos ex hac ſtatione evocanti parendum eſſe, jamdudum perturbatione animi atq; dolori ſuccubuiſſem, & cum Cicerone dixiſſem: Cedo & manum tollo: quod ipſum tamen virum gravem haud decuit. Non enim paucæ nec exiguæ adverſitates ex frequentiâ funerum, intra aliquot annorum ſpacium, me exercuerunt. Nam non ſolùm parentes meos, & fratrem unicum Paulum, ſororemq; unam me juniores: ſed etiam præter filiam quatuor filios amiſi: quorum duo eò ætatis proceſſerant, ut tùm Regibus ac Principibus operam ſuam utiliter jam navare: tùm etiam mihi ætate confecto, meiſq;, præſidio ac ornamento eſſe potuerint: ac majore quidem, ſi DEUS Opt. Max. longiorem vitæ uſuram ipſis conceſsiſſet: ut interim ſilentio prætercam fratris filios, ac meos nepotes cum

neptibus ſubinde mihi ereptos: atq; inter neptes ante paucos menſes Idam ex filia Eliſabethâ natam.

Præmatura etiam mors sereniſsimi Regis Daniæ Friderici II. me ſummopere commovit, magnamq; mihi luctus acerbitatem attulit. At hunc filii Caji caſum, quòd noviſsimus eſſet, præ reliquis omnibus gravius aliquantulum tuli: Hic enim debitâ obedientiâ, promptiſsimoq; obſequio, æquè ac cæteri liberi, me ſingulariter coluit. Acceſsit, quòd Reverendiſsimus ac Illuſtriſſimus Archiepiſcopus Bremenſis, Iohannes Adolphus, Dominus meus clementiſsimus, decreto ſtipendio honeſto, ipſum in Collegium Conſiliariorum Holſatiæ aſciverat, præfecturamq; arcis Gottorpienſis ampliſsimam ipſi commiſerat: & quòd meo maternoq; conſilio nuptias cum lectiſsima & pudiciſsima filia Theodorici Blomii, jam ipſi deſponſatâ, brevi celebraturus erat. Quo ex felici rerum ſucceſſu, in hac ſenili meâ ætate, non parum ſubſidii ac ſolatii, majoremq; amicorum & affinium numerum mihi eram pollicitus. Sed DEO aliter viſum eſt. Acquieſcendum igitur juxta exemplum Jobi: & DEO accepta referenda εὐλεκνία. Cujus hoc præcipuum beneficium interpretor, quòd ſe, donec eſſent ſuperſtites liberi, morigeros declarârunt parenti utrique. Quocirca illis corporalis vitæ munere perfunctis, divinæ voluntati minimè eſſe refragandum duxi.

Hujus meæ erga DEUM ſubjectionis & præſentis animi teſtimonium complures, qui Cajo filio morienti mecum unà adfuerunt, abundè ſatis ſunt præbituri.

Vide-

Viderunt enim non pauci, flexis genibus & vero cordis affectu, DEO immortali animam illius me commendare, & oculos placidè conſopiti propriis manibus claudere. Plures fuerunt αὐλόπτλαι, quòd ab administratione Regiorum negociorum, quibus proximum triduum ab obitu filii conſumptum eſt, in præſentiâ Sereniſsimæ Reginæ Daniæ, & quibus magnâ omnium admiratione Segebergæ interfui, me avocare paſſus non fuerim: ſed ſingularem adhibuerim animi præſentiam, ac in rebus gerendis, de ſtudio priſtini illius mei conſtantiſq; moris remiſerim nihil.

Cum funus Bredenbergâ Itzehoam vicinum in oppidum deduceretur, Legatis Reginæ Daniæ & Archiepiſcopi Bremenſis atq; Antiſtitis Lubecenſis, qui ad cohoneſtandam pompam funebrem miſsi erant, propinquis itidem, gentilibus, & amicis meis, ob commodatam præſentiam ſuam, conſueto orationis filo, in cœmiterio ipſe gratias publicè egi. Pleroſq; conſimilibus caſibus conflictantes ſæpenumerò ita occupare dolorem cernimus, ut & vox ipſis intercipiatur, & inter ſingultus atq; ſuſpiria materia ſermonis ægrè ſuppetat. Concioni inſuper & exequiis funebribus interfui: & exuvias in avitum monumentum ſine animi commotione ſingulari in præſentia meâ deponi curavi.

Omninò ita faciendum fuit, niſi mei diſsimilimum me perhibere, & ab ejus generis ſubjectionibus, quas, mi Chytræe, præclaras tuâ epiſtolâ es complexus, abhorrentem, univerſis me præbere voluiſſem conſpi-

ciendum. Quapropter ut ita me comparare poſſem, multiplici conſolatione animum triſticiâ affectum non tantùm obfirmavi: verùm etiam mecum mente volutavi, hujus corporis compage ſoluto, mihi ad filium Cajum (cui ut parentibus, fratri, ſorori, & filio Theodorico, oculos propriâ manu compreſsi, poſt ſumptam ſacram Euchariſtiam, & piâ recordatione meritorum filii DEI, ſpiritu exhalato) paulò poſt emigrandum eſſe: ac poſt hanc omnibus hominibus communiter propoſitam mortem, nos tandem ſimul cum illo, bonis omnibus circumfluente, cœleſtium Angelorum & beatorum cœtu conjunctos, vitam perpetuam rurſus eſſe adepturos: ac beatæ immortalitatis compotes, jucundiſsimo conſpectu auguſtiſsimæ divinitatis in æternum perfruituros, inter cœleſtes æternitatem, quam nulla temporis circumſcriptio metietur: atq; ſic licet mœſti & moleſtiis infinitis confecti, ex ordine hoſpitio exceſsimus: lætos tamen & recreatos in cœleſti patriâ, corpore & animâ, ἐν ῥιπῆ ὀφθαλμοῦ rurſus eſſe conventuros.

Quod ipſum complexus ſum, & ad poſteritatem teſtatus ſequenti inſcriptione, quâ ſacellum in monumentum & conditorium patris, matris, filii mei Caji, & poſterorum, Itzehoæ de integro ædificatum exornavi, ut is etiam locus conſolationis aliquid mihi adderet, quem piâ affectione in religioſum converti.

Reſtat, ut tres etiamnum ſuperſtites filios, ac quatuor filias, cum 20. nepotibus ac neptibus, DEO clemen-

mentiſsimo incolumes ſervandos & gubernandos, ut ſint ſalutaria organa ſibi, & aliis, ardentibus votis aſsiduè commendem.

Tu quoq; longùm vale, mi Chytræe, bono Eccleſiæ & ſtudioſorum uſibus: cujus vel unicæ ſuavitas vitam propter ingruentes varias moleſtias alioquin ingratam, reddit utriq; noſtrûm jucundam. Datæ in arce meâ Bredenbergâ. Calendis Junii,

Anno Chriſti, CIↃ.IↃ.XCI.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 366 [45,-192 4°]

INSCRIPTIO SACELLI ITZEHOENSIS DE INTEGRO AB HENRICO RANZOVIO *conſtructi.*

EGo HENRICUS RANZOVIUS trium Daniæ Regum in Ducatibus Vicarius, ex unanimi Dn. Abbatiſſæ Catharinæ Alefeldiæ & Conſulum urbis Itzehoæ, ac templi ibidem D. Laurentii Curatorum conſenſu, quibus ad ædificationem ejuſdem 470. tetradrachmas dedi, Anno à partu ſemper virginis 1591. ætatis verò meę 65. hanc ædiculam ſeu ſacellum exſtrui, DEOq; trino ac uno dedicari ac conſecrari feci, inq; illud ex avitâ jam penitus repletâ, & nimis anguſtâ cryptâ, patris, matris & filii CAJI corpora transferri curavi, ut eſſet tàm meiipſius, conjugiſq; Chriſtinæ ab Hallen unicè cariſsimæ, & poſterorum, quàm utriuſq; parentis & filii conditorium commune. Cum quibus etſi nunc non queo loqui: tamen à morte invicem oſſa miſcebimus noſtra, & quemadmodum in terris viximus vitam mortalem, ſic iterum reſuſcitati in cœlis vivemus æternitatem æternam.

Condidit HENRICUS *monumentum hoc nomine* RANZOW
Pro ſe, proq; ſua poſteritate domus.

IN-

INSCRIPTIO SARCOPHAGI,

QUEM IDEM HENRICUS RANZOVIUS mortalitatis memor ex ſolido lapide excavari, & in prænominati conditorii medio, ad ſe in eo ſepeliendum poni curavit.

IN hoc Sarcophago conditus eſt HENRICUS RANZOVIUS, Johannis filius, Henrici nepos, Bredonis pronepos, CAJI abnepos, Regis Daniæ Chriſtiani III. Friderici II. & Chriſtiani IIII. olim vices in Ducatibus Sleſvicenſi, Holſatiæ & Dithmarſiæ gerens, Præfectus arcis Segebergenſis, Dominus in Bredenberg, Ranzow, Ranzovisholm, Nutſchow, Melbeck, &c. qui vixit Annos   mortuus Anno

אִיּוֹב יט

וַאֲנִי יָדַעְתִּי גֹּאֲלִי חָי וְאַחֲרוֹן עַל־עָפָר יָקוּם׃

Job. 19.

Et ego ſcio Redemptorem meum vivere: & is noviſſimo die me è pulvere excitabit.

HEN-

HENRICUS RANZOVIUS
Vicarius Regius ad imitationem Pontani de ſuo Sarcophago.

VIvus lapideum hunc mihi parari lectulum,
In quo jacerem mortuus.
Noli obſecro me mortuum laceſſere,
Qui vivus obfuî nemini.
HENRICUS ille namq; ſum RANZOVIUS
Regis Dani VICARIUS.
Quem plurimùm plures amârunt Principes,
Suiq; paſsim ſubditi.
Quem docti honeſtârunt viri, cumq; improbis
Laude cumulaverunt probi.
Nunc, HOSPES, ecquis ſim, aut mage fuerim, tenes:
Veruntamen qui tu ſies,
Non cognitum eſt mihi, igitur ut teipſum benè
Noſcas rogo. His longùm vale.

SYM.

SYMBOLUM HENRICI RANZOVII.

MORS HUJUS VITÆ, ÆTERNÆ VITÆ NATALIS, cum ſigno Cranii.

Grana velut putrefacta novas meditantur ariſtas,
Corpus ſic gignent oſſa ſepulta novum.
Nempe ex interitu fluit inſtauratio noſtri,
Principiumq; boni finis acerbus habet.

HUJUS RANZOVICI SYMBOLI ÆQUIPOLLENTIA.

Mors vitæ principium.
Interitus inſtaurat.
Corruptio generat.
Finis præteriti, principium futuri.
Victus morere.
Miſeria felicitatem parit.
τὸ ϖαρὸν οὐδὲν, τόδε μέλλον ἅπαντα.
Futura præſentia non videbunt, ſed præſentia futura.
Induviæ exuviarum non erunt memores.
ϖάντα ϖαλαιὰ νέα
Quæ omnia abſq; Chriſto rationi erunt aut abſurda aut paradoxa.

Prudentius.

Mors hæc reparatio vitæ eſt.

D. Bernhardus.

Mors piorum eſt finis malorum, & janua ad vitam.

Aliud D. Pauli ab Eitzen.

VIventes morimur, morientes vivimus, ergo
Vive memor mortis, mortemq́; paveſcere noli.
Vita malis plena eſt, pia mors pretioſa quies eſt.
Vitam mors ſequitur, ſed mortem vita beata.
Mors nobis lucrum, quia vita eſt Chriſtus Ieſus.

JN-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 366 [45,-192 4°]

JNSCRIPTIO MARMOREI
EIVSDEM HENRICI RANZOVII MONVMENTI.

HENRICUS RANZOVIUS Ducatuum Regiorum in Holſatia Præſidens & Gubernator, præter reliqua parentibus filiis & filiab⁹ erecta monumenta, etjam ſingulare marmoreum, cujus typus hîc ſubjectus eſt, in pariete templi Itzehoënſis ſibi parari, & illud reliquis majorum Epitaphiis adjungi vivens fecit, in quo tùm ipſe, tùm ejus uxor, filii filiæq; omnes ſacroſanctam Trinitatem venerabundi intuentes, ad vivum expreſſi ſunt, cum inſcriptione tali:

DEO TRINO ET UNI SACRUM.

HENRICUS RANZOVIUS IOHANNIS filius, Regiæ Majeſtatis Daniæ in Ducatibus locum tenens, Dominus in Bredenberg, Drakenburg, Rintelem, Wellingsbuttel, Hatſtedt, Tuſchēbeck, Ranzovisholm, Wandesbeck, Bucken, Melbeck, Redingſtorp, Ovendorp, Nutſchow, Nuchel, Gronow, Stelnow, Erfradt & Rantzow, hoc monumentum in honorem ſanctæ & individuæ Trinitatis, ac memoriam majorum ſuorum, juxta altare S. Trinitatis ſepultorum propter loci commoditatem hîc poni curavit, Anno 1578.

MORUS DE MORTE.

NOs ſemper mortem procul, & procul eſſe putam⁹:
 At mediis latet hæc abdita viſceribus.
Paulatim morimur, momento extinguimur uno,
 Lampas ut hîc oleo deficiente perit.

Naſcendo morimur, vita
Vita hæc, mors: mor
DEO TRIN
Ranzouij
Bockwold
Wal.
ſtorp
Ranzouij
HENRICVS RANZOVIVS
Franciſcus Ranzouiꝰ
Breido Ranzouiꝰ
Fridericus Ranzouiꝰ
Gerhardus Ranzouiꝰ
Theodoriꝰ Ranzouiꝰ
Caius Ranzouiꝰ
Johannis Ranzouiꝰ
Henricus Ran
nepos bredonis
Regis Dani
Sleſuici, etc.
in Bredenber
Ranzouisholt

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 366 [45,-192 4°]

PRECES HENRICI RANZOVII
pro felici ex hac vita exitu.

ALme pater, vitæ qui das primorordia noſtræ,
Quiq́; ſacro nob s numine ſemper ades.
Fac etiam vitæ felix ſit ut exitus hujus,
Ultima nec mortis ſit gravis hora mihi.
Patria, Fama, Domus, Spes, Rex, Fortuna valete:
Sat mihi, ſat vixi, Cimbria clara, tibi.
Diſſolvi cupio vitæ pertæſus, & eſſe,
Cum Chriſto: Chriſto dulce vocante mori.

Ejuſdem.

SAt mihi, ſat laudi, caris vixi ſat amicis:
Mors mihi ſperati muneris inſtar erit.
Ergo Fama vale, Spes & Fortuna valete:
Tu quoq; Rex clemens, Patria, Stemma, vale.

ALIUD.

VIvo, pòſt moriar, ſic fert divina voluntas,
Hæc quæ vult, eadem me quoq; velle decet.
Vita mihi melior continget, temporis hujus
Vita, quam vixi, vita operoſa fuit.
Quam ſpero vitam, Chriſti mihi ſanguine parta eſt:
Hac dabitur læta pace Deoq́; frui.

Euripides.

IO mors, quietis portus & ſalus, veni:
Veni, mederis ſola quæ noſtris malis.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 366 [45,-192 4°]

Ex 1. & 2. Cap. Jobi.

QUas olim donârat opes, has abſtulit ignẽ,
Omnia pro libito dans adimenſq; DEUS.
Si bona de Domini manibus ſuſcepimus: æquum eſt
Forti animo immiſſum ſuſtinuiſſe malum̃.
Ingreſſus terram nudus de ventre parentis,
Nudus in effoſſum rurſus inibo ſolum̃.
Rurſum expectabunt Dominum poſita oſſa ſepulcro:
Idem ego, non alii: carne videbo DEUM.
Sit nomen Domini benedictum: Nam dat & auferẽ,
Reddit & occìdit, vivificatq; DEUS.

Aliud de fragilitate vitæ.

VIta piis mors eſt, mors vita, hîc vivere juſtus
Neſcit, ſed credit vivere cum moritur.
Illa abiit primum, mox tuq; omneſq; ſequemur:
Ire omnes unam cogimur in patriam̃.
Illa abiit, moneat ſemper nos eſſe paratos,
Ne nos incautos opprimat ille dies.

ALIUD.

NAtus humo nutritur homo, per humũq; movetur,
Inq; reverſus humum carne reſurget humo.
Sortis enim humanæ eſt, non ſemper vivere: ſed ſic
Vivere, ne mors ſit pœna futura, DEI eſt,

Petrus Lindebergius.

ALIUD.

MOrs nihil â nobis niſi morbum & crimina tollit̃:
Surgit homo, morbum & crimina linquit humo.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 366 [45,-192 4°]

ELOGIUM CAII
Ranzovij.

CAJUS Ranzovius, Henrici Regij in ducatibus Holſatiæ Vicarij ac Conſiliarij filius, natus eſt A. C. 1562. 9. Auguſti, horâ 2. min. 12. poſt meridiem. HIC in tenerâ ætate præceptori privato in diſciplinam traditus, ſemina literarum feliciter hauſit. Deinde in aulam Illuſtriſsimi Principis Holſatiæ Adolphi ſuſceptus, una cum Principibus Holſaticis D. Friderico & D. Philippo educatus & liberalioribus artibus imbutus fuit. Ut autem ſtudia humaniora ulterius perſequeretur, ac linguas etiam peregrinas addiſceret, à parente in Galliam miſſus eſt: ubi per hyemem Lutetiæ moratus, ſequenti vere, duobus comitibus & aliquot nobilibus ſe conjungens in Angliam traiecit. Hac ferè totâ perluſtratâ ac ſtatu aulæ Anglicanæ explorato, in Galliam eſt reverſus. Hac quoq; penè univerſâ peragratâ, in patriam ſe recepit, ubi Metropolitanæ Eccleſiæ Hamburgenſis Præpoſitus & Canonicus eſt electus. In Sereniſsimi Daniæ Regis Friderici II. aulam, ubi Danicam linguam didicit, ſe poſtea contulit, à quo A. C. 1587. miſſus eſt ad Illuſtriſsimum Ducem Parmenſem, cum literis concernentibus tractationem de pace, inter potentiſsimum Regem Hiſpaniarum, & Sereniſsimam Reginam Angliæ, ac Belgicos Status. Rebus ibi dextre confectis à

Duce Parmenſe catenâ aureâ, ejuſq; effigie donatus benigniſſime ablegatur. Iter ingreſſus, tribus ab urbe Bruxellâ miliaribus, per 22. equites Bergenſes, 9. die Januarii captus, omnibusq; ſuis, quas tunc ſecum deferebat, fortunis ſpoliatus eſt. Sed literis Ducis Parmenſis reſignatis, agnitus à Reginæ Angliæ Capitaneo, & ad ſtatus inferioris Germaniæ miſſus, ab his liberatur, & rurſus ad Regem Daniæ, qui eam ob cauſam ad illuſtrem Baronem Angliæ Peregrinum de Willugbui literas ſequentis tenoris dederat, dimittitur: qui ejus captivitatis & injuriæ vindicandæ causâ naves Hollandicas 600. in freto Orſund detinuit, donec perſolverent 30000. thalerorum. Ex eâ ſummâ Cajo Ranzovio 10000. pro perpeſsâ captivitate & detentione ex ſpeciali gratiâ Rex donavit. Poſt obitum Regis Friderici, mandato Reginæ, Regiam filiam, quæ Illuſtriſsimo Principi Brunſvicenſi Henrico Julio elocata eſt, comitatus, in aulâ ejuſdem Ducis aliquandiu ſubſtitit. Inde evocatum Reverendiſsimus & Illuſtriſſimus Archiepiſcopus Bremenſis Epiſcopus Lubecenſis Johannes Adolphus, Dux Holſatiæ &c. in numerum Conſiliariorum Holſatiæ cooptavit, & adminiſtratorem ampliſsimæ præfecturæ Gottorpienſis conſtituit. Ad eam ſuſcipiendam contendens, & thalami conſortem Diderici Blomij filiam ſibi deſponſatam ducere volens, in itinere febrili paroxyſmo eſt correptus. Invaleſcente morbo, in arce paternâ Bredenbergâ ſacram cænam cum uſurpâſſet, & ſe DEO propitio firmâ fide commendâſſet, ſpe reſurrectionis & vitæ æternæ ſecuturæ fretus, non ſine acerbiſsimo dolore ac lacrymis ſuorum, nec abſq; luctu publico totius Hol-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 366 [45,-192 4°]

ſatiæ, quæ per ejus immaturum obitum ſingulare decus ac præſidium amiſit, inter complexus parentum ac propinquorum piè placideq; obdormivit, Anno Domini 1591. die 20. Aprilis, circiter horam 7. veſpertinam. Dum vivebat, piè, modeſtè & ſobriè vivebat, nemini gravis, nemini noxius, ſed talis omnino, qui, quod de Amphiarao Græcus Poëta ſcripſit: Non videri, ſed eſse bonus vellet. Nihil eo erat probius, nihil comius, nihil munificentius, nemo amicorum obſervantior, nemo ſodalium ſtudioſior, nemo juvenum humanior, & quod majoris eſt modeſtiæ, non ſolum pares ferebat facilè, ſed etiam humiliores ſibi æquabat. Ex vultu eius enitebat bonitas, ex inceſsu gravitas, ex verbis comitas, & ſenilis prorſus prudentia. Corpus in Sarcophagum, quem pater Henricus ſibimetipſi parari juſſerat, illatum, ac in ſepulcrum avitum Itzehoenſe depoſitum fuit, anno eodem, die 7. Maij. Sed inde poſtea in conditorium, quod parens Henricus Ranzovius, conſenſu Abbatiſſæ Catharinæ Alfeldiæ, Conſulum Itzehoenſium & Curatorum templi ad S. Laurentium, propter cryptæ avitæ anguſtias extrui curavit novum, cum avi, aviæq; corporibus eſt translatum. Sepulturæ interfuerunt Sereniſsimæ ac illuſtriſſimæ Reginæ Daniæ SOPHIÆ Friderici II. Regis relictæ viduæ, & Reverendiſsimi illuſtriſsimiq; principis Joannis Adolphi, Archiepiſcopi Bremenſis & antiſtitis Lubecenſis legati, Henricus Ranzovius pater, ac præter defuncti fratres & affines, qui omnes ferè Regum Daniæ vel Ducum Holſatiæ ſunt ſenatores, ac præfecti ampliſsimi alii ex nobilitate complures.

D. S.

COPIA LITERARVM SERENISSIMI DANIÆ REGIS FRIDERICI II. ad Illuſtrem Baronem de Willugbui Reginæ Angliæ D. Eliſabethæ Bergij ad Zomum Gubernatorem, de dimiſsione Caij Ranzovij ſcriptarum Scanderburgo, XI. Februarij.

A. C. 1587.

FRIDERICUS DEI GRATIA *Daniæ, Norwegiæ, Wandalorum Gothorúmque Rex, Dux Sleſvici, Holſatiæ, Stormariæ ac Dithmarſiæ, Comes in Oldenborch & Delmenhorſt.*

A fide dignis hominibus ad nos defertur, aulicum noſtrum miniſtrum Nobilem dilectum noſtrum fidelem Cajum Ranzovium, ab Illuſtri Principe Parmenſi, quo eum ablegaveramus, redeuntem, à militibus, aut prædonibus potius quibuſdam, inter Bruxellam & Coloniam interceptum &

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 366 [45,-192 4°]

captivum abductum eſſe: Hunc verò nos non noſtri privati commodi cauſa, ſed cum literis, quæ pacem provincijs Belgij, quam non ſine magno labore & ſumptu conficere ſtudemus, procurent, teſſerâq; ſalvi conductus & latinè & germanicè ſcriptâ, noſtrâq; manu & ſigillo obfirmatâ, dimiſeramus. Ideoq; ſane, uti par eſt, non parum indignè ferimus, nullo reſpectu ab hominibus illis contra jus gentium tam inſigniter peccatum, neq; probaturam hoc eſſe factum Sereniſsimam Angliæ Reginam, ſororem noſtram cariſsimam, cujus nomini tamen hi prædones obſtricti dicuntur, quinimo pro merito per ſuos miniſtros punituram, certò confidimus. Cum verò ſimul hoc quoq; nunciatum ſit, miniſtrum noſtrum Ranzovium Bergam ad Zomum, quam adminiſtrationi tuæ creditam exiſtimamus, perductum eſſe: tametſi de benevola tua voluntate erga noſtros minime dubitemus, proprióque motu operam daturum credamus, quò dictus Ranzovius liber & incolumis ad nos redeat: hoc tamen ipſum clementer à te, ut facias, ſimúlque ut militibus illis interdicas, ut juſtis potius virtutibus quàm prædonum artibus famam ſibi parare ſtudeant, poſtulamus. Id enim niſi fiat, nos viciſsim pro ratione conſilium capiemus, quo noſtri deinceps tutò magis itinera ſua noſtro juſſu inſtituta conficere poſsint. Cæteroquin Regiam noſtram benevolentiam tibi deferimus.

Datæ &c.

**
*

In-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 366 [45,-192 4°]

Inſcriptio monumenti Caij Ranzovij.

SUBSISTE VIATOR
&
HENRICO RANZOVIO TRIUM
Daniæ Regum in Ducatibus Vicario, viro optimo, patri mœſtiſsimo, pro pietate tua condoleto.
Hìc conditur
CAIUS
Ex nobiliſsimâ & antiquiſsimâ Ranzoviorum
gente apud Cimbros oriundus:
Spes patris & patriæ, matris ſolamen,
columen familiæ:
Qui Reverendiſs: Bremenſis Archiepiſcopi, Holſatiæ
Ducis Johannis Adolphi Conſiliarius, & arcis
Gottorpiæ PRÆFECTUS,
In ipſo ætatis flore,
In medio vitæ curſu,
Cum, hebdomatico quarto completo,
vixiſset annos octo & viginti,
menſes octo, dieſq; undecim,
Pro thalamo, quem cogitabat, tumulum
adit.

A. C. CIϽ. IϽ. XCI.
XX. Aprilis.
BREDENBERGÆ.

Petrus Lindenbergius.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 366 [45,-192 4°]

EPITAPHIVM
eidem Cajo Ranzovio erectum.

Magnanimi Herois, Ranzoo ſtemmate creti,
Præſens, quem calcas, continet oſſa locus.
Cui pater HENRICUS, cui clari ſanguinis ortus,
Cui nomen CAJO, Cimbriaq; eſt patria.
Nomine qui Regis Danaûm legatus abivit,
Ad Parmæ illuſtrem, non ſine honore, Ducem.
Quem Princeps Cimber, nunc præſul Ianus Adolphus
Bremenſis, voluit conſilium eſſe ſuum.
Et fidei illius Gottorum tradidit arcem,
Quâ vix Holſatico pulcrior ulla ſolo.
Cui ſponſata fuit Diderici filia Blomî,
Quæ nunc triſtis habet pro thalamo tumulum.
Nondum complêrat decimam trieterida vitæ,
Illum cum rigidæ mors daret atra neci.
Cælica pars cælum ſubiit, pars terrea terram,
In quam poſt mortem ſummus & imus eunt.
Qui legis hoc noſtrum carmen funebre, viator,
Ut moriare bene, in tempore diſce mori.

ALIVD
eidem ab eodem.

Vincor materiâ, & citò tu vis ire viator,
Expediam verbis, ne mora longa, tribus.
Hac jacet illuſtri CAJUS RANZOVIUS urnâ,
Filius HENRICI, cætera noſcis, abi.

PARENS

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 366 [45,-192 4°]

PARENS FILIO.

Siccine mi CAI, ô CAI dulciſsime fili,
Solvere nunc cogor juſta ſuprema tibi.
Siccine mi fili, ô fili cariſsime CAI,
Nunc cogor natum te ſepelire pater:
Te juvenem ſepelire ſenex, tibi condere buſtum,
Vivus & extincto pro thalamo tumulum.
Qui mihi debueras naturæ lege ſuperſtes
Solvere, quæ cineri munia ſolvo tuo.
Cui ſextus jam nunc & ſexageſimus annus
Labitur, & vitæ meta peracta ferè eſt.
In terris contra, cum tu, fili optime, nondum
Vitæ complêſti bis tria luſtra tuæ.
O præmaturi cineres, ô funera cruda,
O placidè liceat mî, properèq; mori.
Sat patriæ & natis, hoc mundi in carcere vixi,
Diſſolvi cupio, cum DEO & eſſe meo.
Attamen haud mea, ſed fiat divina voluntas,
Cui me trado volens, ſubjicioq; libens.

FILIUS PATRI.

Ah pater exoſis quid cælum fletibus imples,
Deſine me nimium deſine flere pater.
Nemo hominum moritur caſu, neq; naſcitur ullus,
Pendet at à ſolo vitaq; morsq; DEO.
Quem penes eſt ſolùm largiri vivere longum,
Quem penes eſt ſolùm funera mœſta dare.
Cujus, ut ipſe vides, facta eſt immota voluntas,
Cui placuit, rigido traderem ut oſſa ſolo.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 366 [45,-192 4°]

Ille iterum in vitam me nigrâ ex morte reducet,
Meq; meæ matri, reſtituetq; tibi.
Cum tuba cæleſtis feriet clangoribus orbem,
Hocq; triplex mundi flamma reſolvet opus.
Quare age care pater durum compeſce dolorem,
Teq; tibi ſerva, dum ſinit ipſe DEUS.
Nil mihi ſingultus, lacrimæ nil proficit imber,
Cum factum infectum reddere nemo queat.
Sufficiunt tumuli &, quam præſtas, patria ſtorge,
Abs te nil aliud, mi pater, oro, vale.

P. L.

Ejusdem Petri Lindenbergij
Elegia conſolatoria, *de obitu filij viriliter ferendo*, ad
Henricum Ranzovium *V. R. patrem*.

Si toties morimur, quoties nos pignore privant
Fata, velut docto Publius ore refert.
Heu quoties vixiſſe Heros te nobilis ajam,
Pignoribus toties qui viduare tuis.
Primus de natis THEODORUS lumina claudit,
Quó ſtat Vandaliæ pulcra Lubeca caput.
Deinde Palatinas ubi Neccarus alluit arces,
JANUM præproperè ſuſtulit atra dies.
Pòſt natarum una arctoo CATHARINA ſub axe,
Ante diem celeri morte perempta cadit.
Mox annis animoq; vigens FRIDERICUS ab ictu
Conficitur Sclopi Gallica caſtra ſequens.

Tan-

Tandem etiam poſt tot natorum funera CAJUM
Hocce tuo in ſenio mors truculenta rapit.
Prætereo neptes, ſileo quoq; pignora fratris,
Quorum non pauci ſuccubuêre neci.
Prætereo agnatos, quorum virtutis amore
Vita tibi dulcis, mors oneroſa fuit.
Haud igitur mirum, cæli quod limen anheles,
Et rores fletu ſidera ſicca tuo.
E luctu in luctum cum conjecteris amarum,
Semper & obducto vulnere vulnus alas.
Quis ſeſe in tali fortunâ temperet? ah quis
Non tecum ſalſis ſe maceret lacrimis?
Verùm cum fuerit fati hæc immota voluntas,
Ipſiusq; DEI velle neceſſe feras.
" Adverſus ſtimulos durum eſt impingere calces,
" Durius adverſus fata movere manum.
" Fit facilè & ſubitò, fieri quod fata requirunt,
" Fit facilè & ſubitò, quod cupit ipſe DEUS.
" Qui quod agit, bene agit; quod & ordinat, ordinat æquè,
" Et juſtus juſtè quod facit omne facit.
" Qui, velut eſt viſum & placitum ſibi, cuncta gubernat,
" Sive ea grata tibi, ſive moleſta tibi.
" Non abſq; illius nutu paſſerculus unus
" Decidit in durum, corpore læſus, humum.
" Neve aliquis noſtri capitis de vertice cirrus,
" Immo nec minimus, ni volet ille, pilus.
Quare age Ranzoi, Domino te ſubjice CHRISTO,
Et placidus placidè hoc pergrave perfer onus.
" Hoc grave perfer onus, patientia nobilis herba eſt:
" Sed non hanc ipſam quilibet hortus habet.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 366 [45,-192 4°]

Atq; ut ſæpe alios, ſic hunc quoq; pelle dolorem,
Qui levior cunctis jure putandus erit.
Huic etenim nato, reliquis quod fata negârunt,
Extremum dixti perpetuumq; vale.
Huic ſoli aſsiſtens, reliquis quod fata negârunt,
Lumina clauſiſti jam moritura pater.
Hunc ſolum ſolùm, reliquis quod fata negârunt,
Omnibus ex natis tumba paterna tegit.
Queîs ſimul adjicio, quod Chriſto fidus adhærens
Mortuus in verâ & ſalvificante fide eſt.
Tuq; illum rurſus rediviva carne videbis,
Ultima cum terris fulſerit illa dies.
Interea poſito fletu, poſitoq; dolore,
Et tu, qui ſimilis bulla, memento mori.
Mors certa eſt, fortuna levis, breve vivere noſtrum,
Pulcrum manè rubens, veſpere triſte jacens.
Ibimus hinc omnes, omnes hinc ibitis, ibunt
Quæ ſuper & ſubter ſuntq; ſolum atq; ſalum.
„Felix qui tandem ſupremam funeris horam
Implet fine bono, claudit amore DEI.
„Hoc Jobi dicto, Dominus dedit, abſtulit idem,
Ut Domino placuit, cuncta ita facta cadunt.

Aliud Epitaphium ejusdem.

Es iſt auff Erdt mit vnſerm thun
Ein kurtze Zeit / vnd gleich ein Nun /
Wenn wir vermeinen erſt zu leben /
Müſſen wir vns dem Todt ergeben /

Da

Da hilfft kein kunſt / hilfft kein gewalt /
Sterben muß beide Jung vnd Alt:
Sieh doch an dieſen Jungen Heldt /
Es halff nichts / er muſt auß der Welt.
Wiewol von geſchlecht ſehr groß er war /
Mit Ehr / Kunſt / Tugendt geziert gar.
Darumb o Menſch dich ſterblich acht /
Sundige nicht dein Endt betracht.

DEFINITIO VITAE
Petri Lindenbergij.

VIta quid eſt? Eſt mortis iter cumulusq́; malorum,
Cumq́; labore dolor, cumq́; dolore labor.

Memoriæ Caji Ranzovii.

CUr dolor ex morte eſt? Certè eſt in funere fœnus,
Cum morimur, cælum nos capit, alma quies.
Terra dat hoſpitium, patrias vita altera ſedes,
Hic luctum: in cælis gaudia juſtus habet.
An non deflendus potius qui naſcitur infans?
Editus objicitur pluribus ille malis:
Contra cum plauſu rigidam mittendus in urnam,
Qui juvenis fati lege ſolutus obit.
Hoc dictu facile eſt, qui verò ita mœſta ſuorum
A ſe dimittat funera, rarus erit.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 366 [45,-192 4°]

Quod vix Ranzovius poterit, quem fama celebrem,
Quem virtus magnum, quem facit aula gravem.
Angit Nati obitus, de quo ſpes magna, parentem:
Hoc mage quod longùm vivere dignus erat.
Vixit in officio nulli gravis, omnibus æquus,
Ante annos animum, magnaq; corda gerens.
Signaq; plura dedit patriæ virtutis, ut illam
Conſilio æquaret, moribus, arte, fide.
Sed quæ reſtabant majora in rebus agendis,
Heu dolor illa dies abſtulit una patri.
Ergò homo dum ſano tibi ſunt in corpore vires,
Quæ tibi promittis tempora? diſce mori.
" Vita eſt inſtabilis, nec conſtans, plena laborum,
" Hæc perit, ut prati flos cadit, umbra fugit.

Bartholomeus Rhodomannus
Borußus.

ELEGIA

Ad generoſum & nobilem virum D. *Henricum Ranzovium* Proregem in Ducatibus Holſatiæ &c. lugentem immaturum filii ſui Caji obitum, Conſolationis ergò

Scripta

A

GEORGIO VVIPPERMANNO
PASTORE SEGEBERGENSI.

IMparibus numeris Hymenæum fortè parabam
In laudem CAJI ſcribere RANZOVII:
CAJI, quem genuit, quem ſummo fovit amore
HENRICUS, claræ nobilitatis eques.
Tum mihi, neſcio quis, largè flens nunciat ore:
Hei noſter Cajus fata ſuprema tulit.
Ac vitam cum morte ſuam mutavit acerbâ,
Qui multos annos vivere dignus erat.
In luctu pater eſt, nec tædas ille jugales,
Sed nato triſtes hei parat exequias.
Prôh dolor hic rerum ſtatus eſt. Epicedion ergò
Conveniens Cajo, non Hymenæus erit.
Obſtupui primùm fateor, vox faucibus hæſit,
Oraq; ſunt lacrimis hei madefacta meis.
Cum mihi mens rediit, ſic dictis ora reſolvi:
Hei mihi quas turbas invida Parca facit.
Dum ſine reſpectu tollit juveneſq; ſeneſq;,
Nec, qui cuncta poteſt, impedit iſta DEUS.
Sicné decet reprobis longam concedere vitam,
Ac immatura tollere morte bonos?
His ego dum mœſtus querulis indulgeo dictis,
Incuſans juſti judicis acta DEI:
Accedit pietas, dextram mihi vellicat aurem,
Os jubet in terram ponere, ſicq; refert:
Carpere non fas eſt, quidquid divina voluntas
Rebus in humanis ordinat atque facit.
Ergò ſile ſcriptumq; para, mœſtiſsimus eheu
Quo pater in luctu ſe recreare queat.
In duris mittit ſi quis ſolatia rebus,
Sinceræ præſtat relligionis opus.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 366 [45,-192 4°]

Hinc, Henrice, tibi, Prorex ac nobilis Heros,
Carminis elucet ſumma caputq́; mei.
Hos elegos mitto, quò ſit medicina dolori,
Quem fecit nati mors inopina, tuo.
Ne tuus excedant metam luctuſq́; dolorq́;:
Sed verbo ſummi ſint moderata DEI.
Non peccat, quiſquis defunctum luget amicum:
Nam luctum ſuadet pagina ſacra pium:
Ac exempla refert moderati plurima luctus,
Tempore quæ triſti ſunt meditanda piis.
Stoica duricies noſtris à mentibus abſit,
A verbo ſummi diſcrepat illa DEI.
Namq; Deus ſtorgas nobis inſevit, amoris
Flagrantis nexus, pro bonitate ſua.
Hoc ex fonte fluunt lacrimæ, luctuſq́; dolorq́;,
Cum mors ſub leges nos vocat atra ſuas.
Nec tua, dum mœres ob chari funera nati,
Culpari meritò mens generoſa poteſt.
Attamen hunc caſum moderatè ferre memento,
Te ſcito Patriæ totius eſſe Patrem.
Hujus, ſi propriam contemnis, parce ſaluti:
Cimbria nam ſine te ſalva manere nequit.
Et nunc per ſummi numen venerabile patris:
Per Chriſtum, cujus turba redempta ſumus:
Perq́; animam Caji, quæ nunc erepta periclis
In Chriſti placido vivit ovatq́; ſinu:
Obſecrat hei luctu te ſqualida Cimbria, mortem
Ut non acceleres ipſe dolore tibi.
Non igitur totum, Prorex, te trade dolori,
Sed patriæ ſerva te, precor, ipſe tuæ.

Tu patriæ currus, tu lux, auriga, ſaluſq́;,
Deq́; tua pendet noſtra ſalute ſalus.
Ergò, res quantum patitur, moderare dolorem:
Morigeros etenim nos decet eſſe DEO.
Hic ſolus mundi determinat omnia rector:
Ipſius ex nutu naſcimur & morimur.
Qui putat incerto volui mortalia caſu,
Fallitur, & nil, ſe quo tueatur, habet.
Quàm vilis pretij res eſt paſſerculus unus:
Attamen in terram non cadit abſq; DEO.
Nos magis eſſe DEO curæ quiſnam neget? ergò
Sunt animo placido cuncta ferenda tibi.
Cum bona ſit ſemper cunctis divina voluntas
Anteferenda bonis, anteferenda malis.
Et quia tranſegit vitæ benè filius annos,
Haud poteris vitæ de brevitate queri.
Sat vixit, benè qui vixit, moriturq́; beatè, "
In ſalvatoris cognitione ſui. "
Vitaq́; non hæc eſt meritò longæva putanda,
Complures annos quæ numerare poteſt:
Sed quam commendat pietas, prudentia rerum,
Et virtus cunctis anteferenda bonis.
Talis vita tui, Prorex clariſſime, nati,
Perbrevis illa quidem, ſed ſine labe, fuit.
Non illi pietas, non defuit inclyta virtus,
Virtutiſq́; comes gloria, fama, decus.
Atq; fuit rerum prudentia major in illo,
In reliquis ætas quàm juvenilis habet.
Quàm fuerit conſtans, fiduſq́; in rebus agendis,
Danorum locuples regia teſtis erit:

Ac Bru-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 366 [45,-192 4°]

Ac Brunopolitana domus: nam filius illic
Virtutis prompſit plurima ſigna ſuæ.
Hinc eſt Gottorpâ factus Præfectus in arce,
Bremenſis læto Præſulis auſpicio:
Aſſcriptuſq; viris, quorum eſt ante omnia munus
Conſiliis patriam ritè juvare ſuam.
Quàm benè Danorum Friderici regis in aulâ,
Vixerit, id cunctis innotuiſſe reor.
Namq; à Rege pio peregrinas miſſus in oras,
Legati functus munere ritè fuit:
Et meritò, linguam quia calluit ipſe latinam,
Gallorum dextrè novit & ore loqui.
Si non præpropera ſublatus morte fuiſſet,
Eſſet adhuc ipſi cum juvenile decus,
Præmia virtutis Cajus majora tuliſſet:
Sed non eſt ſummo res ita viſa DEO.
Hæc te fortaſsis, Prorex, meminiſſe juvabit,
Defuncti nati quòd pia vita fuit.
Præterea placidus vitæ fuit exitus illi,
Hic etiam, luctum quo modereris, habes.
Nam mortalis homo quia non ſine crimine vivit,
Æternæ mortis cogitur eſſe reus:
Cogitur eſſe reus, nec ſpes eſt ulla ſalutis,
Ni Chriſtum capiat juſtificante fide.
Solus enim Chriſtus ſpes eſt, ſolamen, aſylum,
Confuſæ mentis lux medicina, ſalus.
Hunc tuus excepit fidei quoque filius ulnis,
Cum ſenſit mortis tempus adeſſe ſuæ.
Ingenuè faſſus tranſactæ crimina vitæ,
Des, inquit, veniam, Chriſte benigne, mihi.

Ut de promiſsâ mea mens ſit certa ſalute,
Sanguine me recrea, corpore paſce tuo.
Annuit his precibus Chriſti Clementia Jeſu:
Spernere namq; pias non ſolet illa preces.
His ita tranſactis, Prorex clariſsime, Caji
Perſtitit in vera mens generoſa fide.
Et moriens animam migrantem tradidit illi,
Innocua cujus morte redempta fuit.
Nunc ea percipiens æternæ gaudia vitæ,
Conſpectu fruitur colloquióque DEI.
Tempore poſtremo quoque glorificata reſurget,
Quæ nunc fit ſpurcis vermibus eſca, caro.
Hæc animo volvens, Prorex ac nobilis Heros,
Impoſitum à Domino fer patienter onus.
Subditus eſto DEO, finemque impone dolori:
Hoc, quem tu luges, filius ipſe rogat.
Te, pie Chriſte, precor, mœſtos ſolare parentes:
Per verbum potes hoc nam pie Chriſte tuum.

Henricus Ranzovius Cajum alloquitur, filium ſuum vita defunctum.

SIccine, mi fili, florentibus integer annis,
Tu moriens alti ſcandis ad aſtra poli?
Et nos hei miſeros lacrimarũ in valle relinquis,
Queîs ſine te nunquam vita placere po-(teſt.
Hei tibi quem luctum nobis moriendo paraſti?
Præmatura nimis mors tua namque fuit.
Patria te luget, te triſti ſqualida luctu
Proſequitur lacrimis ſponſa pudica ſuis.

Te miſerè lugent, qui te genuêre parentes,
Et cauſſam luctus atq; doloris habent.
Sponſus eras, fili, nec non pro more recepto
Debebas cantu lætitiaque frui.
Sed nunc pro thalamo buſtum, pro virgine terram,
Pro læto cantu nænia mœſta capis.

Reſpondet filius.

Deſine, care pater, nimis indulgere dolori:
Nam mea res nunc eſt in meliore loco.
Exul eram, fateor: nunc cœli ſede receptus,
Ante Deum vita lætitiaq; fruor.

Georgius Wippermannus.

EPICEDION.

SIc ne jaces CAI HENRICI cariſsima proles
RANZOVII, arx Gottorp quando regenda datur?
Ah jam muneribuſq; ætas & amoribus apta,
Præfectum & Sponſum mors quia ademit, erat!
Incluta Præpoſitum cœtu te vidit eorum
HAMBVRGA, una quibus lex veneranda Canon.
Te Princeps aulâ juvenem ſuſpexit ADOLPHVS:
Regiâ & hinc carum Rex FRIDERICVS habet.
A. C. Namq; es viſus, Alexandrum qui Orator adires
1587. Parmæ, præ reliquis commodus eſſe, Ducem:
Scilicet inter & Hiſpanum, pacem, inter & Anglam,
Cum te legato conciliare ſtudet.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 366 [45,-192 4°]

Apto cauſſa viæ ſimul eſt ſermone relata,
Dux parat eloquio præmia digna gravi.
Cingat enim collum qui torques aureus,& quæ
Viva det ora Ducis cernere,imago,datur.
Quæ capiens diverſus abis: ſpoliaris at auro,
Captus Bruxellâ non procul,atq; notis.
Demitur ut vinclum chartis,mox agnitus Anglo
Militiæ reliquos qui caput inter erat:
Adq; Status,& liber ab his dehinc mittere ad Arcton,
Rex,tibi,ubi factum,quod,putat omne ſibi.
(Nam didicere Status verè ceciniſſe Poëtam:
An neſcis longas Regibus eſſe manus?)
Nec mora ſexcentas Batavûm ſubſiſtere naves
Juſsit,ubi aurifero eſt Hafnia clara freto:
Quæ tricies mille ut Ioachimi à Valle vocatos
Penderunt nummos,Rex ait,ite citæ.
Tu quoq; ne nullo doneris munere, CAI,
Tertia pars multæ ſit tua deinde refert.
En animum, exſtincti cujus virtute negant jam
Fata frui,Regis regia facta docent.
Anni abeunt,non omnis abit ſed luctus,ibi Heros
Guelfius HENRICUS JULIUS hoſpes ait:
Sat luctu,lacrumiſq; datum: nova gaudia quæro:
Nulla Venus ignes,tu niſi Eliſa levas:
Tu mihi Diva places: tu regno fida relicto
Ibis ad HENRICI Principis uxor opes.
Emicuit,comitata fuit quæ fœdere Divam A. C.
Conjugii junctam copia lecta virûm: 1590.
Unà hic & CAI,florentibus integer annis
Magni animi juvenis conſpiciendus ades.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 366 [45,-192 4°]

Tecta vbi Guelforum poſt tædia longa viarum,
 Celſa micant, hîc ſit jam mora grata refers:
Principis vſq; adeo tua movit pectora virtus,
 Nec latuit CAJI mens generoſa Ducem.
„Non adamas, non ſic rutilans oblectat & aurum,
„ Ut vir, virtutum dulcis imago, placet.
Abſentẽ hunc JANUS Præſul Bremenſis ADOLPHUS,
 Holſatûm quo jam Principe fulta domus,
Delegit, ceu re dubia non futilis autor
 Conſiliis habitus qui graue ferret onus:
Ferret onus, quod honos humeris imponit, & arcem
 Cimbrorum regeret quam tenuêre Duces.
Ergo vocatus abit Guelforum ſede relicta,
 Quam Princeps gemino nomine clarus habet:
Atq; Bredenbergam cari genitoris ad arcem
 Tendit, ubi infeſtat languida membra lues.
Quâ tandem exſtinctus, Patriæq;, Patriſq;, Duciſq;
 Cimbrorum, aſtra Jubar, Robur, Ocellus, adit.
Plura pedi Heroo vates accommoda dicent,
 Hæc CAJO cecinit mœſta Thalia: Vale.

M. Henricus Gerlacius Hamburg.

ALIUD.

Quis modus, & noſtræ ſit quæ fiducia vitæ,
 Optima vel primo tempore rapta docent.
Vivére cum ventres & inania pondera terræ
 Cernamus Pylii ſecula multa ſenis.
Sive ita fata volunt, ſeu crimina noſtra merentur,
 Quod prodeſt tranſit, quod nocet uſq; manet.

Quàm

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 366 [45,-192 4°]

Quàm brevis at curſus, noſtræ ſit & orbita vitæ
 Velox, ſors hominum præcipitata docet.
Sicut araneoli tenuatur ſtamen ab aura,
 Ceu roſa mane virens, veſpere ſicca perit.
Sic homines pereunt: mors illos improba tollit,
 Et redit in cineres quod fuit ante cinis.
Sic cadit ante diem CAJUS RANZOVIUS eheu,
 Unica ſpes, columen, præſidiumq; patris.
Hic puer ingenuas caſtis cum moribus artes,
 Cumq; pia didicit relligione fidem.
A teneris ſiquidem rectis aſſueſcere multum eſt, ‟
 Quæ puer ediſcit, pôſt ſciet illa ſenex. ‟
Ingenii ob dotes, queîs mens exculta nitebat,
 Neſtoreos annos vivere dignus erat.
Dexteritas laudata, fides, ſtudiumq; fuiſſent,
 Sive obeunda domi munia, ſive foris.
Omnibus acceptum, multis prodeſſe paratum,
 Conſilio, eloquio, judicioq; gravem,
Invida mors tollit vernantis flore juventæ:
 Illius à rabie quis ſupereſſe queat?
Omnia falce metit, precibus nec flectitur ullis:
 Ah nihil eximii mors ſinit eſſe diu.
Nunc mens aſtra colit, ſed nomen vivet in orbe,
 Dum veniens ſummum finiet hora diem.

Bonifacius Calenius Hamburg.

EPITAPHIA IDÆ Ranzoviæ.

Ida Henrici V. R. neptis	*nata eſt Itzehoæ*	*anno*	*1588.*	*die 8. Septemb. mane hora 7.*
	mortua Apenrodæ		*1591.*	*die 24. Eebr.*

JNSCRIPTIO MONVMENTI Idæ Ranzoviæ.

IPSA LOQUITUR.

OPtimum quidem eſt, Sileno teſte, non naſci, aut natum citò mori. Aſt ego illud improbo, hoc probo. Illud, inquam: Si enim non nata, nec homo, nec imago Dei opificis fuiſſem. Hoc: Si enim non tam citò mortua, multis expoſita fuiſſem morbis & periculis. Cum itaq; per mortem ad vitam, de peregrinatione ad patriam, ab æſtu ad refrigerium, ex agone ad bravium, dulci ſomno ſopita pervenerim, gratulor mihi, quod & ego IDA Idea, & imago Dei mei naſcendo facta, quodq; citò moriendo ego IDA ita innumeris ſim præerepta malis. Nunc autem trimula hîc Apenrodæ ſub monumento à patre Cajo Mauritii filio, & matre Eliſabetha Henrici trium Daniæ Regum Vicarii filia, utriſq; Ranzoviis erecto, reſurrectionem carnis exſpectans recubo, mortua 24. Februarii, ſepulta 22. Martii, Anno Domini 1591.

IDA

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 366 [45,-192 4°]

JDA RANZOVIA PER PROSOPOPOEIAM VERSICVLOS HOS CANIT, QVI *ſoluta oratione Epitaphio conſcripto correſpondent.*

NOn melior res eſt, Silenus protulit olim,
Quàm nunquam naſci, vel citò poſſe mori.
Hoc ex parte placet dictum, ſed diſplicet illud,
Quod nunquam naſci rem putat eſſe bonam.
Nam quid homo? miranda DEI viventis imago,
Sit licet innumeris obrutus ipſe malis.
Ergo hominem natam me lætor, lætor & inde,
Paucorum annorum quod mea vita fuit.
Nam multis prærepta malis nunc IDA quieſco,
Exſpectans reditum Chriſte benigne tuum.
Quæ monumenta vides tumulo ſuperaddita noſtro,
Curavit fieri mœſtus uterq; parens.

ALIUD.

CAræ matris amor, cari ſpes unica patris,
Oblectamen avi, deliciúmq; aviæ.
IDA ego RANZOVII dulciſsima filia CAJI,
Trima ſub hoc buſto contumulata tegor.
Noluit ulterius fragilem me vivere vitam,
Mortales inter qui regit aſtra DEUS.
Ne mala, quæ forſan citò ſunt ventura, viderem,
Innumeriſve aliis obruerer vitiis.
Sed quoniam in toto nihil eſt optabile mundo,
Me voluit ſuperâ luce domoq; frui.
O nimium felix, cui vere ætatis in ipſo
Conceſſum eſt nitidi regna ſubire poli.

Avus

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 366 [45,-192 4°]

Avus nepti.

TUquoq; ſuprema & communis noſtra voluptas,
Ante diem neptis ſic mihi rapta jaces?
Quæ me,quæq; aviam,matremq; patremq; ſolebas
Blandiloquis verbis exhilarare tuis:
Me lepido riſu,lepidoq; agnoſcere viſu,
Ac animum ex omni parte levare meum.
O dolor,ô lacrymæ,ô quàm ſunt immitia fata!
Quàm miſerum humanæ conditionis opus!
Qui mediâ morimur vitâ,viviq; cadaver,
Mortis inexpletæ mancipiumq; ſumus.
Sed mihi quid reſtat? num quod te trimula vidi?
Matri quod genuit? quod peperitve patri?
Ah non,à ſuperis majus ſolamen habemus,
Nempe quod hac poſitâ,cœlica vita manet,
In qua, quamprimum me terris fata vocabunt,
Tecum perpetuæ Sabbata pacis agam.
Dii faxint properè, & placidè celſa æthera ſcandam,
Et tua tantiſper molliter oſſa cubent.

Neptis avo.

NOn opus eſt tanto laſſes pia numina luctu,
Et mea, ceu facis, hæc fata queraris AVE.
Cara quidem neptis tibi,caraq; filia patri
Uſq; fui,at multo carior ipſa DEO.
Vos me mortalem feciſtis vivere vitam:
Chriſtus at æternam perpetuamq; dedit.
Vos lacrymas ſaltem: at Chriſtus cum morte cruorem
In cruce pendendo fudit amore mei.

Vos

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 366 [45,-192 4°]

Vos vilem à me non potuiſtis pellere morbum:
At Chriſtus morbum ſuſtulit atq; necem.
Meq; ex naufragio in portum, patriamq; reduxit,
Nullus ubi labor eſt, nullus ubi dolor eſt.
Hunc meritò ergo ſequor, qui vos quoq; tempore juſto
Ducet ad hunc pacis lætitiæq; locum.
Eſte modò unanimes fortunam ad utranq; parati,
Quò bene poſsitis, cum venit hora, mori.

HJe lieg ich Key Ranzowen Töchterlein/
Nach Gottes Willen in mein Kämmerlein.
Die ich war von Natur in Sünden geborn/
Vnd hette derwegen müſſen ſeyn verlorn.
Wann du nit HErr Chriſt mich mit deinem Blut
Erlöſt hetteſt von Sünden/ Hell vnd Todt.
Der du mein Leben/mein Troſt vnd Gewin/
Darumb ich leb oder ſterb auch dein ich bin.

GEORGII ROLLENHAGII, Rectoris Scholæ Magdeburgenſis Epiſtola Conſolatoria

ad

HENRICUM RANZOVIUM V. R. de obitu filii CAJI, cum nonnullis Epitaphiis.

ETſi Generoſe & Magnifice Domine, homines ingenioſi de fontibus conſolationum tàm in Philoſophiâ quàm Theologiâ, multa eruditè ſcripſerunt: tamen & in meis & amicorum calamitatibus ſæpè expertus ſum, quod Cicero queritur: ea tantum poſſe, quantum in cujuſq; animo eſt roboris atq; virium. Heroicus enim animus ſeipſum cohibet, atq; in gyrum rationis ducit, etiam nihil monitus: muliebris contra vel ſapientiſsimè tractatus parùm adjuvatur. Utriq; Medicus optimus eſt, Spiritus ſanctus, & temporis quædam longinquitas. Quapropter commemoratione earum rerum, quæ jam olim tùm literis noſtris, tùm uſu diuturno confirmâſti, neq; aures tuas gravare, neq; dolorem refricare volo: tantum meos tecum gemitus & lacrymas conjungo, & te oro, ut pro te quoque repetas Tragici illud: Me longa dies & generoſus animus patientiam docuerunt: atq; propter Eccleſiam DEI & Rempublicam reverendæ tuæ ſenectuti parcas.

Nobis

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 366 [45,-192 4°]

Nobis enim omnibus tandem luctus noſter, hoc Davidico Epiphonemate finiendus eſt: An poſſum eum revocare? Ego quidem ad illum migrabo: ille verò non redibit ad me. Hæc breviter tibi in mentem revocare volui: tibiq;, quod reſtat, totiq; familiæ animum in voluntate DEI acquieſcentem & firmam valetudinem:
Filio piæ memoriæ, tandemq; nobis omnibus
lætam reſurrectionem exopto. Vale.
Magdeburgi, 1591. 7. Junii.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 366 [45,-192 4°]

GENERE, LITERIS ET DIGNItate nobiliſsimo Domino, HENRICO RANZOVIO, Daniæ Proregi divinam conſol. P.

Georgius Rollenhagius.

INgenuas artes, & mores Principe dignos
Edoctus, CAJUS ſtemmate RANZOVIUS,
Arcem Gottorpi quando Præfectus adibat,
Exultans ſponſæ FLORIS amore novæ,
Tum moritur juvenis. Pia mens demigrat in aulam,
Quâ patet ad cœlos porta recluſa DEI.
Debile plantatur corpus, quod vindice Chriſto
Poſt immortali flore reſurgat humo.
Inq; DEI villis Paradiſi floribus auctum,
Nectaris æterni gaudia læta bibat.
Etſi igitur mors hæc nimium feſtina videtur,
Et triſtis ſponſæ venit, acerba patri:
Morte tamen, quantò minor eſt Gottorpia cœlo,
Tantùm deterior vita caduca fuit.
Hunc abſq; invidiâ CAJO gratemur honorem,
Æternùm CAI Ranzoviane vale.
Tu verò tu curarum compeſce tumultus
O pater, & patri gratificare DEO.
Qui tales noſtris inſevit cordibus ignes,
Quales cognato ſentit amore dolor.
Ut ſint æternæ pictura domeſtica flammæ,
Qua totus nati flagrat amore ſui.

Atta-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 366 [45,-192 4°]

Attamen hunc mundo dedit, ut qui credit in ipſum,
Non pereat, vivat ſed ſuper aſtra DEO.
Et dubitamus adhuc illi committere noſtra
Omnia, qui nobis omnia ſumma dedit?
Quin gnatos, & nos ipſos reddamus eidem,
Qui datus eſt nobis lux, via, vita, ſalus.

IN TUMULUM CAJI RANZOVII.

CAJUS RANZOVIUS jacet hic: qui ſtirpe vetuſtâ
Nobilis, ingenii clarus honore fuit.
Ut Gottorporum ſedem Præfectus haberet,
Jungeret Holſaticis conſiliumq; viris.
Invidêre decus, tantum decus, invida fata,
Et patri, & patriæ: reſtituêre DEO
Sed juvenem: Sponsâ funus plangente dolendum,
Ergo tui fati tu quoq; vive memor.

******
*****
****
***
**
*

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 366 [45,-192 4°]

IN TVMVLVM CAII RANZOVII EIVSDEM.

ALIVD.

HIc jaceo, HENRICI ſpes atq; noviſsima proles,
CAJUS RANZOVIUS. Quem nec virtutis egen-
Nec laudis, nec opum, juvenem cita fata tulerunt. (tem,
Quem plangunt pater & mater, fratreſq; ſorores,
Cognati, notiq; omnes, patriæq; penates,
Herois quem virgo mihi cariſsima Sponſa
Incredibilibus lacrymis ſibi luget ademptum.
Ferreus es, niſi tute gemis: mœſtoq; parenti,
Et viduæ Sponſæ ſolatia dia precaris:
Dum beat in cœlis me vivi gratia Chriſti.

N. B. Suprà fol. 4. b. lin. 26. pro: Ex his quiſq; lege: Ex his quemq;

FINIS.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 366 [45,-192 4°]

HAMBURGI,

EX OFFICINA

TYPOGRAPHICA

Jacobi Wolffii.

Anno Salutis,

CIↃ. IↃ. XCI.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
LN bis 366 [45,-192 4°]